

Betænkning afgivet af Udvalget for Forretningsordenen den 23. november 2020

Betænkning

over

Forslag til lov om undersøgelse af visse forhold vedrørende Forsvarets Efterretningstjeneste

[af justitsministeren (Nick Hækkerup)]

1. Ændringsforslag

Der er stillet 15 ændringsforslag til lovforslaget. Venstres medlemmer af udvalget har stillet ændringsforslag nr. 8 og 10. Enhedslistens medlem af udvalget har stillet ændringsforslag nr. 1-7, 9 og 11-15.

2. Indstillinger

Et *mindretal* i udvalget (V, DF, KF og NB) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med de under nr. 8 og 10 stillede ændringsforslag. Mindretallet vil stemme imod de øvrige ændringsforslag.

Et *andet mindretal* (S) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med det under nr. 10 stillede ændringsforslag. Mindretallet vil stemme imod de øvrige ændringsforslag.

Et *tredje mindretal* (RV og SF) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med de under nr. 6, 8 og 10 stillede ændringsforslag. Mindretallet vil stemme imod de øvrige ændringsforslag.

Et *fjerde mindretal* (EL) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med de under nr. 1-7, 9 og 11-15 stillede ændringsforslag. Mindretallet vil stemme imod de under nr. 8 og 10 stillede ændringsforslag.

Et *femte mindretal* (Susanne Zimmer (UFG)) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med de under nr. 1-4, 6, 8, 9 og 11-15 stillede ændringsforslag. Mindretallet vil stemme imod de under nr. 7 og 10 stillede ændringsforslag og hverken for eller imod det under nr. 5 stillede ændringsforslag.

Liberal Alliance, Alternativet, Inuit Ataqatigiit, Siumut, Sambandsflokkurin og Javnaðarflokkurin havde ved betænkningssagens afgivelse ikke medlemmer i udvalget og dermed ikke adgang til at komme med indstillinger eller politiske bemærkninger i betænkningen.

3. Ændringsforslag med bemærkninger

Ændringsforslag

Af et *mindretal* (EL), tiltrådt af et *mindretal* (Susanne Zimmer (UFG)):

Til § 3

1) I *stk. 1, 1. pkt.*, ændres »visse forhold omfattet af« til: »samtlige kritikpunkter i«.

[Udvidelse af undersøgelseskommissionens opgaver til at omfatte samtlige kritikpunkter i Tilsynet med Efterretningstjenestens særlige undersøgelse af Forsvarets Efterretningstjeneste]

2) I *stk. 1, 1. pkt.*, indsættes efter »21. august 2020«: », herunder spørgsmål om orientering af Folketinget«.

[Inddragelse af spørgsmål om orientering af Folketinget i undersøgelsen]

3) I *stk. 1* indsættes som *3. pkt.*:

»Justitsministeren skal, inden ministeren endeligt fastlægger kommissoriet, forelægge et udkast hertil for Tilsynet med Efterretningstjenesterne til udtalelse.«

[Indførelse af krav om, at justitsministeren skal forelægge et udkast til kommissorium for Tilsynet med Efterretningstjenesterne til udtalelse]

4) *Stk. 2* udgår.

Stk. 3-5 bliver herefter stk. 2-4.

[Udeladelse af særlig regel om begrænsning af aktindsigt i kommissoriet og sager, der relaterer sig til udarbejdelsen heraf]

Af et *mindretal* (EL):

Til § 4

5) *Stk. 1, 2. pkt.*, udgår.

[Udeladelse af særlig regel om, at undersøgelsen skal tilrettelægges og gennemføres på en sådan måde, at forholdet til fremmede magter og hensynet til statens sikkerhed, til sagens opklaring eller til tredjemand ikke skades]

Af et *mindretal* (EL), tiltrådt af et *mindretal* (RV, SF og Susanne Zimmer (UFG)):

Til § 5

6) I *stk. 1, 1 pkt.*, indsættes efter »Enhver«: », herunder Tilsynet med Efterretningstjenesterne,«.

[Tydeliggørelse af, at undersøgelseskommissionen skal have adgang til Tilsynet med Efterretningstjenesternes særlige undersøgelse af Forsvarets Efterretningstjeneste]

Til § 7

Af et *mindretal* (EL):

7) Paragraffen affattes således:

»§ 7. Undersøgelseskommissionen kan anmode en person om at afgive forklaring for kommissionen som vidne, medmindre undersøgelseskommissionen vurderer,

- 1) at det er unødvendigt for en tilstrækkelig oplysning af sagen, eller
- 2) at det i det konkrete tilfælde vil indebære yderligere deling af højt klassificerede oplysninger og dermed udgøre en sikkerhedsrisiko, og at det i øvrigt ikke vurderes strengt nødvendigt.«

[Justering af undersøgelseskommissionens adgang til at afhøre vidner]

Af et *mindretal* (V), tiltrådt af et *mindretal* (DF, RV, SF, KF, NB og Susanne Zimmer (UFG)), der tilsammen udgør et *flertal*:

8) Paragraffen affattes således:

»§ 7. Enhver er efter anmodning fra undersøgelseskommissionen forpligtet til at afgive forklaring for kommissionen som vidne, jf. dog § 8.«

[Udeladelse af særlig begrænsning af undersøgelseskommissionens adgang til at afhøre vidner]

Til § 12

Af et *mindretal* (EL), tiltrådt af et *mindretal* (Susanne Zimmer (UFG)):

9) Paragraffen affattes således:

»§ 12. Bisidderen har ret til at overvære møderne i undersøgelseskommissionen.

Stk. 2. Bisidderen har ret til af undersøgelseskommissionen at få kopi af det materiale, der indgår i undersøgelsen.

Stk. 3. Bisidderen må ikke uden undersøgelseskommissionens samtykke udlevere det i *stk. 2* nævnte materiale til sin klient. Undersøgelseskommissionen kan give bisidderen pålæg om ikke at gøre sin klient bekendt med indholdet af det i *stk. 2* nævnte materiale, hvis afgørende hensyn til fremmede magter, statens sikkerhed, sagens opklaring eller tredjemand taler for det. Kommissionen kan under tilsvarende betingelser give bisidderen pålæg om ikke at gøre sin klient bekendt med, hvad der er foregået under møder i undersøgelseskommissionen. Pålæg efter 2. og 3. pkt. kan alene gives i det omfang, det må antages, at klienten ikke har et forudgående kendskab til materialets indhold.

Stk. 4. Bisidderen kan anmode undersøgelseskommissionen om at foranstalte bevisførelse.

Stk. 5. Bisidderen kan foretage uddybende afhøring af de personer, der har afgivet forklaring.«

[Justering af bisidderens mulighed for at overvære møder i undersøgelseskommissionen m.v.]

Af et *mindretal* (V), tiltrådt af et *flertal* (S, DF, RV, SF, KF og NB):

10) I *stk. 1, 2. pkt.*, ændres »afgørende« til: »væsentlige«. [Øget adgang for bisidderen til at overvære afhøringer af andre]

Af et *mindretal* (EL), tiltrådt af et *mindretal* (Susanne Zimmer (UFG)):

Til § 18

11) *Stk. 1, 4. pkt.*, udgår.
[Udeladelse af særlig regel om afholdelse af retsmøder for lukkede døre]

12) *Stk. 2, 3. pkt.*, udgår.
[Udeladelse af særlig regel om afholdelse af retsmøder for lukkede døre]

Til § 20

13) Paragraffen affattes således:

»§ 20. Møder i undersøgelseskommissionen er offentlige. Dog kan det bestemmes af undersøgelseskommissionen, at møder skal foregå for lukkede døre, hvis dette findes påkrævet

- 1) af hensyn til ro og orden i lokalet eller statens forhold til fremmede magter eller særlige hensyn til disse i øvrigt,
- 2) af hensyn til sagens oplysning,
- 3) af hensyn til at beskytte nogen mod unødvendig krænkelse eller
- 4) af andre særlige grunde.

Stk. 2. Må referatforbud eller navneforbud anses for tilstrækkeligt til at tilgodese de i *stk. 1* nævnte hensyn, træffes der bestemmelse herom i stedet for dørlukning. Overtrædelse af sådanne forbud straffes med bøde.«

[Indførelse af hovedregel om mødeoffentlighed]

Til § 21

14) *Stk. 2* affattes således:

»*Stk. 2.* Der er, indtil undersøgelseskommissionen har afgivet sin beretning, ikke adgang til aktindsigt i rettsens materiale efter retsplejelovens kapitel 3 a.«
[Justering af kriterium for adgangen til aktindsigt]

Til § 22

15) Paragraffen affattes således:

»§ 22. Undersøgelseskommissionen afgiver en beretning om resultatet af sin undersøgelse.

Stk. 2. Justitsministeren offentliggør beretningen, medmindre ganske særlige grunde taler imod det. Klassificerede oplysninger eller oplysninger, hvis offentliggørelse kan skade forholdet til fremmede magter eller hensynet til statens sikkerhed eller til tredjemand, kan dog udelades ved offentliggørelsen.

Stk. 3. Tilsynet med Efterretningstjenesterne har ret til indsigt i alle dele af undersøgelseskommissionens beretning.«

[Indførelse af hovedregel om offentliggørelse af beretning]

B e m æ r k n i n g e r

Til nr. 1

Ændringsforslag nr. 1 vil indebære, at det vil fremgå af lovtæksten, at undersøgelseskommissionen vil have til opgave at undersøge og redegøre for samtlige kritikpunkter, som er rejst af Tilsynet med Efterretningstjenesterne i tilsynets særlige undersøgelse af Forsvarets Efterretningstjeneste, som blev afgivet til Forsvarsministeriet den 21. august 2020, og ikke kun visse forhold omfattet af den nævnte undersøgelse. Dette vil betyde, at det kommissorium for undersøgelsen, som justitsministeren skal fastlægge, skal omfatte samtlige tilsynets kritikpunkter.

Til nr. 2

Ændringsforslag nr. 2 vil indebære, at det vil fremgå af lovtæksten, at undersøgelseskommissionen bl.a. vil have til opgave at undersøge og redegøre for spørgsmål om orientering af Folketinget. Undersøgelseskommissionen vil således efter forslaget have til opgave at undersøge og redegøre for visse forhold omfattet af Tilsynet med Efterretningstjenesterne særlige undersøgelse af Forsvarets Efterretningstjeneste, som blev afgivet til Forsvarsministeriet den 21. august 2020, herunder spørgsmål om orientering af Folketinget.

Til nr. 3

Ændringsforslaget indebærer, at der stilles krav om, at justitsministeren, inden ministeren endeligt fastlægger kommissoriet for undersøgelsen, forelægger et udkast til kommissorium for Tilsynet med Efterretningstjenesterne til udtalelse. Formålet hermed er at sikre tilsynet en indflydelse på kommissoriets endelige udformning, inden det endeligt fastlægges.

Til nr. 4 og 5

Forslagene har til formål at ensrette lovforslaget til den ordning, der er fastlagt i lov om undersøgelseskommissioner.

Det foreslås således, at lovforslagets § 3, stk. 2, hvorefter der ikke er aktindsigt efter lov om offentlighed i forvaltningen, forvaltningsloven eller anden lovgivning i kommissoriet og sager, der relaterer sig til udarbejdelsen heraf, udgår, jf. ændringsforslag nr. 4.

Det vil indebære, at der vil være adgang til aktindsigt efter de nævnte regler i det kommissorium, som justitsministeren efter lovforslagets § 3, stk. 1, 2. pkt., fastsætter under forudgående inddragelse af Folketingets Udvalg vedrørende Efterretningstjenesterne.

Det foreslås desuden, at lovforslagets § 4, stk. 1, 2. pkt., hvorefter undersøgelsen skal tilrettelægges og gennemføres på en sådan måde, at forholdet til fremmede magter og hensynet til statens sikkerhed, til sagens opklaring eller til tredjemand ikke skades, udgår, jf. ændringsforslag nr. 5.

Det vil indebære, at undersøgelseskommissionen vil være frit stillet med hensyn til undersøgelsens tilrettelæggelse, og at der ikke vil gælde en særlig regel om, at undersøgelsen skal tilrettelægges og gennemføres på en sådan måde, at forholdet til fremmede magter og hensynet til statens sikkerhed, til sagens opklaring eller til tredjemand ikke skades.

Til nr. 6

Det fremgår af lovforslagets § 5, stk. 1, at enhver som udgangspunkt vil have pligt til at stille dokumenter og andet foreliggende materiale til rådighed for undersøgelseskommissionen, når kommissionen anmoder om det, jf. dog bestemmelsens 2. og 3. pkt. Denne pligt vil også gælde Tilsynet med Efterretningstjenesterne.

Med ændringsforslag nr. 6, der indsætter ordene »herunder Tilsynet med Efterretningstjenesterne«, vil det blive tydeliggjort, at undersøgelseskommissionen vil have adgang til Tilsynet med Efterretningstjenesterne særlige undersøgelse af Forsvarets Efterretningstjeneste, som blev afgivet til Forsvarsministeriet den 21. august 2020.

Til nr. 7

Med ændringsforslag nr. 7 foreslås det, at undersøgelseskommissionen vil kunne anmode en person om at afgive forklaring for kommissionen som vidne, medmindre kommissionen vurderer, at det er unødvendigt for en tilstrækkelig oplysning af sagen, eller at det i det konkrete tilfælde vil indebære yderligere deling af højt klassificerede oplysninger og dermed udgøre en sikkerhedsrisiko, og at det i øvrigt ikke vurderes strengt nødvendigt.

Det vil betyde, at undersøgelseskommissionen som udgangspunkt vil kunne anmode en person om at afgive vidneforklaring, men at dette ikke gælder, hvis undersøgelseskommissionen anser det for unødvendigt for en tilstrækkelig oplysning af sagen at indkalde vidnet eller anser det for at indebære yderligere deling af højt klassificerede oplysninger og dermed udgøre en sikkerhedsrisiko, og at det i øvrigt ikke vurderes strengt nødvendigt at indkalde vidnet.

Til nr. 8

Ændringsforslag nr. 8 har til formål at ensrette lovforslaget til den ordning, der er fastlagt i lov om undersøgelseskommissioner.

Det foreslås således, at lovforslagets § 7 affattes i overensstemmelse med § 11 i lov om undersøgelseskommissioner, således at enhver efter anmodning fra undersøgelseskommissionen vil være forpligtet til at afgive forklaring for kommissionen som vidne, jf. dog lovforslagets § 8.

Det vil indebære, at den særlige begrænsning af undersøgelseskommissionens adgang til at afhøre vidner, jf. lovforslagets § 7, vil udgå.

Til nr. 9

Med ændringsforslag nr. 9 foreslås det, at lovforslagets § 12 i det væsentlige affattes i overensstemmelse med § 22 i lov om undersøgelseskommissioner.

Bisidderen vil herefter have ret til at overvære møderne i undersøgelseskommissionen, jf. det foreslåede stk. 1, ligesom bisidderen vil have ret til af undersøgelseskommissionen at få kopi af det materiale, der indgår i undersøgelsen, jf. det foreslåede stk. 2.

Bisidderen må efter ændringsforslagets stk. 3 ikke uden undersøgelseskommissionens samtykke udlevere det i stk. 2 nævnte materiale til sin klient. Undersøgelseskommissionen kan give bisidderen pålæg om ikke at gøre sin klient bekendt med indholdet af det i stk. 2 nævnte materiale, hvis afgørende hensyn til fremmede magter, statens sikkerhed, sagens opklaring eller tredjemand taler for det. Kommissionen kan under tilsvarende betingelser give bisidderen pålæg om ikke at gøre sin klient bekendt med, hvad der er foregået under møder i undersøgelseskommissionen.

Det foreslås herudover, at der indsættes et nyt 4. pkt. i lovforslagets § 12, stk. 3, hvorefter pålæg efter 2. og 3. pkt. alene vil kunne gives i det omfang, det må antages, at klienten ikke har et forudgående kendskab til materialets indhold. Dette pkt. afviger fra lov om undersøgelseskommissioner § 22.

Det foreslås desuden i stk. 4, at bisidderen kan anmode undersøgelseskommissionen om at foranstalte bevisførelse, ligesom det i stk. 5 foreslås, at bisidderen kan foretage uddybende afhøring af de personer, der har afgivet forklaring.

Til nr. 10

Det følger af lovforslagets § 12, stk. 1, 2. pkt., at undersøgelseskommissionen kan give bisidderen adgang til at overvære afhøringer af andre end bisidderens egen klient, hvis afgørende hensyn til bisidderens mulighed for at varetage sin klients interesser taler for det.

Med ændringsforslag nr. 10 foreslås det, at lovforslagets § 12, stk. 1, 2. pkt., ændres, således at undersøgelseskommissionen kan give bisidderen adgang til at overvære afhøringer af andre, hvis væsentlige hensyn til bisidderens mulighed for at varetage sin klients interesser taler for det.

Det vil indebære, at det for undersøgelseskommissionens vurdering af, om bisidderen skal have adgang til at overvære afhøringer af andre end bisidderens egen klient, vil være afgørende, om væsentlige – i stedet for afgørende – hensyn

til bisidderens mulighed for at varetage sin klients interesser taler for det.

Ændringsforslaget vil også have betydning for lovforslagets § 12, stk. 2, hvorefter bisidderen har ret til at gøre sig bekendt med udskrift af forklaringer afgivet af klienten og forklaringer afgivet af andre i det omfang, bisidderen har haft adgang til at overvære disse efter § 12, stk. 1, 2. pkt., idet sidstnævnte bestemmelse foreslås ændret. Ændringsforslaget vil også i praksis kunne forøge bisidderens muligheder for at udøve sine rettigheder efter lovforslagets § 12, stk. 5, om uddybende afhøringer af andre vidner end den pågældendes klient.

Til nr. 11-15

Forslagene har til formål at ensrette lovforslaget til den ordning, der er fastlagt i lov om undersøgelseskommissioner.

Det foreslås således med ændringsforslag nr. 11, at lovforslagets § 18, stk. 1, 4. pkt., udgår, ligesom det med ændringsforslag nr. 12 foreslås, at lovforslagets § 18, stk. 2, 3. pkt., udgår.

Det vil betyde, at møder i sager om undersøgelseskommissionens beslutninger, der efter lovforslagets § 18, stk. 1, måtte blive indbragt for Østre Landsret, ikke efter lovforslaget vil skulle foregå for lukkede døre. Tilsvarende vil efter ændringsforslaget gælde for undersøgelseskommissionens beslutninger efter lovforslagets § 11, stk. 3, som måtte blive indbragt for Den Særlige Klageret efter lovforslagets § 18, stk. 2.

Det foreslås, at lovforslagets § 20 affattes i overensstemmelse med § 30 i lov om undersøgelseskommissioner, jf. ændringsforslag nr. 13. Det vil indebære, at møder i undersøgelseskommissionen er offentlige. Dog kan det bestemmes, at møder skal foregå for lukkede døre, hvis dette findes påkrævet af hensyn til ro og orden i lokalet eller statens forhold til fremmede magter eller særlige hensyn til disse i øvrigt, af hensyn til sagens oplysning, af hensyn til at beskytte nogen mod unødvendig krænkelse eller af andre særlige grunde, jf. det foreslåede stk. 1. Det vil desuden indebære, at der, hvis referatforbud eller navneforbud må anses for at være tilstrækkeligt til at tilgodese de i stk. 1 nævnte hensyn, skal træffes bestemmelser herom i stedet for dørlukning. Overtrædelse af sådanne forbud straffes med bøde, jf. det foreslåede stk. 2.

Forslaget vil således indebære, at lovforslagets særlige regel om afholdelse af møder i undersøgelseskommissionen for lukkede døre, jf. lovforslagets § 20, udgår.

Med ændringsforslag nr. 14 foreslås det, at lovforslagets § 21, stk. 2, affattes i overensstemmelse med § 31, stk. 2, i lov om undersøgelseskommissioner.

Det vil indebære, at der, indtil undersøgelseskommissionen har afgivet sin beretning, ikke vil være adgang til aktindsigt i rettens materiale efter retsplejelovens kapitel 3 a.

Forslaget vil således indebære, at den med lovforslaget foreslåede særlige begrænsning i adgangen til aktindsigt i sager relateret til undersøgelseskommissionens virksomhed, der indbringes for retten, udgår.

Endelig foreslås det med ændringsforslag nr. 15, at lovforslagets § 22 i hovedsagen affattes i overensstemmelse med § 32 i lov om undersøgelseskommissioner. Det vil indebære, at undersøgelseskommissionen afgiver en beretning om resultatet af sin undersøgelse, jf. det foreslåede stk. 1, som justitsministeren vil skulle offentliggøre, medmindre ganske særlige grunde taler imod det, jf. det foreslåede stk. 2. Som en imødekommelse af de særlige hensyn, som undersøgelsens genstand kræver, foreslås dog som en modifikation i forhold til reglerne i lov om undersøgelseskommissioner, at klassificerede oplysninger eller oplysninger, hvis offentliggørelse kan skade forholdet til fremmede magter eller hensynet til statens sikkerhed eller til tredjemand, kan udelades ved offentliggørelsen. Det forudsættes, at muligheden for alene at udelade visse oplysninger i beretningen ved offentliggørelsen vil blive anvendt frem for muligheden for helt at undlade offentliggørelse af beretningen, i så vidt omfang det overhovedet er muligt inden for rammerne af de nævnte hensyn. Dermed vil – med den nævnte modifikation – den med lovforslagets § 22 foreslåede begrænsning i offentlighed om undersøgelseskommissionens beretning udgå. Det foreslås endvidere, at det eksplicit skal fremgå af bestemmelsens stk. 3, at Tilsynet med Efterretningstjenesterne har ret til indsigt i alle dele af undersøgelseskommissionens beretning.

En oversigt over Folketingets sammensætning er optrykt i betænkningen.

4. Politiske bemærkninger

Venstre

Venstres medlemmer af udvalget konstaterer indledningsvis, at regeringens og forsvarsministerens håndtering af FE-sagen, som er baggrunden for lovforslaget, har været stærkt bekymrende. Der er tale om en alvorlig sag, som vedrører Danmarks sikkerhed. Her har forsvarsministeren ageret uprofessionelt, og Folketinget, herunder Forsvarsudvalget, har ikke fået adgang til de relevante oplysninger, som er forudsætningen for Folketingets kontrol med regeringen. Samtidig er det V's opfattelse, at forsvarsministerens håndtering af sagen kan risikere at få negative konsekvenser for Danmarks udenrigs- og sikkerhedspolitik, bl.a. fordi forsvarsministerens ageren – eller mangel på samme – efter Venstres opfattelse har bidraget til, at følsomme oplysninger om Danmarks samarbejde med nære allierede er kommet til offentlighedens kendskab. Det er dybt problematisk.

V finder det ligeledes problematisk, at regeringen – tilsyneladende på forsvarsministerens foranledning – har valgt at hjemsende en række medarbejdere på et ganske snævert grundlag. Det er bekymrende, at forsvarsministeren har vægtet sit eget behov for at virke handlekraftig over medarbejdernes retssikkerhed. Det har store konsekvenser for de mennesker, det handler om. Derfor er det også positivt, at regeringen nu har skiftet kurs og valgt at tilbyde de pågældende medarbejdere at vende tilbage i andre stillinger.

V noterer sig med tilfredshed, at der nu nedsættes en særlig undersøgelseskommission til at afdække forløbet omkring Forsvarets Efterretningstjeneste. V bemærker i den

forbindelse, at justitsministerens tilgang til drøftelserne har været konstruktive. Ikke desto mindre er der elementer i det lovudkast, som nu behandles, som bekymrer V, bl.a. derfor har vi fremsat ændringsforslag nr. 8 og 10.

Det er først og fremmest retssikkerhedsmæssigt betænkeligt, at de embedsmænd, der er genstand for kommissionens undersøgelse, ikke kender til kommissoriet og til det arbejde, der pågår, ligesom det for de pågældendes retssikkerhed er problematisk, at undersøgelsens konklusioner i deres helhed ikke bliver lagt åbent frem, men alene bliver overleveret til Folketingets Udvalg vedrørende Efterretningstjenesterne, som ikke har nogen reaktionsmuligheder, idet det er pålagt fortrolighed. Det vil forhindre, at undersøgelsens indhold når Folketinget og offentligheden, og forhindre de pågældende medarbejdere i at få renset deres navn, såfremt undersøgelsen skulle nå en konklusion, hvor de pågældende fritages for ansvaret. Når det er sagt, anerkender V, at dette skyldes hensynet til rigets sikkerhed, og som situationen er, desværre ikke umiddelbart kan være anderledes.

Venstre vil derfor understrege, at det alene påhviler regeringen at reagere korrekt på resultatet af undersøgelsen, hvis det måtte vise sig, at der er sket ulovligheder i FE, som tilsynet mistænker i sin oprindelige rapport.

Socialistisk Folkeparti

SF's medlemmer af udvalget bifalder, at der nu indledes en undersøgelse af de alvorlige anklager, som Tilsynet med Efterretningstjenesterne har rettet mod Forsvarets Efterretningstjeneste.

Det er afgørende for SF, at vi kan have tillid til tjenesternes arbejde, men vi har samtidig også forståelse for, at kernen i efterretningsarbejdet er fortrolighed og alt derfor ikke kan lægges frem i offentligheden. Samtidig skal der også være respekt for de berørte parterets retssikkerhed, og derfor har vi tillid til, at dette undersøgelsesdesign er det bedst mulige for nærværende.

Der er vigtigt for SF at understrege, at en undersøgelse skal følges op med bedre tilsyn med tjenesterne. Det er vores opfattelse, at der skal laves eksterne whistleblowerordninger med direkte klageadgang til Tilsynet for Efterretningstjenesterne, ligesom loven skal laves således, at tilsynet uden begrænsninger kan kontrollere alle dele af tjenesternes arbejde. Derfor har SF fremsat et forslag herom, fordi danskerne har en berettiget samfundsforventning om at kunne have tillid til, at tjenesterne opererer inden for rammerne af lovgivningen.

Enhedslisten

Enhedslistens medlem af udvalget finder, at rammerne for undersøgelseskommissionen er dybt utilstrækkelige. Sagen om FE er meget alvorlig og udfordrer tilliden til demokratiet. Derfor er det også vigtigt, at det bliver undersøgt ordentligt, når tilsynet rejser en så alvorlig kritik af efterretningstjenesten. Men vi kan desværre ikke have tillid til denne undersøgelse, og følgende er dybt kritisabelt: At hverken de politiske partier eller offentligheden kan få kommissoriet at se. At det ikke er alle tilsynets kritikpunkter, der undersøges. Og at vi trods utallige spørgsmål og opfor-

dringer ikke kan få en bekræftelse på, hvorvidt tidligere ministres ansvar bliver undersøgt, og om misinformation af Folketingets Kontroludvalg bliver behandlet. Enhedslisten kan derfor ikke støtte forslaget, men har stillet en række ændringsforslag i tråd med bl.a. anbefalingerne fra Institut for Menneskerettigheder.

5. Udvalgsarbejdet

Lovforslaget blev fremsat den 8. oktober 2020 og var til 1. behandling den 22. oktober 2020. Lovforslaget blev efter 1. behandling henvist til behandling i Udvalget for Forretningsordenen.

Oversigt over lovforslagets sagsforløb og dokumenter

Lovforslaget og dokumenterne i forbindelse med udvalgsbehandlingen kan læses under lovforslaget på Folketingets hjemmeside www.ft.dk.

Møder

Udvalget har behandlet lovforslaget i 2 møder.

Henrik Dam Kristensen (S) fmd. Karen Ellemann (V) Pia Kjærsgaard (DF) Jens Rohde (RV) Trine Torp (SF)

Flemming Møller Mortensen (S) Annette Lind (S) Jeppe Bruus (S) Leif Lahn Jensen (S) Lennart Damsbo-Andersen (S)

Andreas Steenberg (RV) Jacob Mark (SF) Peder Hvelplund (EL) Susanne Zimmer (UFG) Sophie Løhde (V)

Karsten Lauritzen (V) Hans Christian Schmidt (V) Peter Skaarup (DF) Mai Mercado (KF) Peter Seier Christensen (NB)

Simon Emil Ammitzbøll-Bille (UFG)

Liberal Alliance, Alternativet, Inuit Ataqatigiit, Siumut, Sambandsflokkurin og Javnaðarflokkurin havde ikke medlemmer i udvalget.

Socialdemokratiet (S)	48	Liberal Alliance (LA)	3
Venstre, Danmarks Liberale Parti (V)	42	Alternativet (ALT)	1
Dansk Folkeparti (DF)	16	Inuit Ataqatigiit (IA)	1
Radikale Venstre (RV)	16	Siumut (SIU)	1
Socialistisk Folkeparti (SF)	15	Sambandsflokkurin (SP)	1
Enhedslisten (EL)	13	Javnaðarflokkurin (JF)	1
Det Konservative Folkeparti (KF)	13	Uden for folketingsgrupperne (UFG)	4
Nye Borgerlige (NB)	4		

Høringssvar

Lovforslaget blev samtidig med fremsættelsen for Folketinget sendt i høring. Justitsministeren sendte den 21. oktober 2020 høringssvar og et høringsnotat til udvalget. Den 27. oktober 2020 sendte justitsministeren visse yderligere høringssvar til udvalget. Den 10. november 2020 sendte justitsministeren endnu et yderligere høringssvar til udvalget.

Bilag

Under udvalgsarbejdet er der omdelt 6 bilag på lovforslaget.

Spørgsmål

Udvalget har under udvalgsarbejdet stillet 31 spørgsmål til justitsministeren og 4 spørgsmål til forsvarsministeren til skriftlig besvarelse, som ministrene har besvaret.